

پرونده
فصل
نقل و انتقالات

فصل حمله به جیب مردم!

از قرار دادهای چند ده میلیاردی
تا آشنی های آنچنانی در فصل نقل و انتقالات

شروع فصل نقل و انتقالات در فوتبال ایران شروع و بازار مکارهای است که سال‌ها منجر به چوب حراج زدن به بیت‌المال می‌شود. اصلاً تفاوتی نمی‌کند که دست روی کدام تیم بگذارد. حتی آنهایی هم که ادعای خصوصی بودن دارند، کاملاً دولتی اداره می‌شوند و دست در جیب مردم دارند؛ نمونه‌هایی سیاهان و فولاد خوزستان است که سال‌هاست با ارتقا از درآمد دو کارخانه بزرگ حاصل دسترنج کارگران که شاید به نایب شیشمان هم محتاج باشند، به صورت میلیاردی سرازیر جیب بازیکنان و مربیان تیم‌ها پشان می‌کنند.

تکلیف بقیه هم که روشن است. سسرخانی‌های پایتخت دو تیم بیت‌المال خور که حالا قسمتی از سهام‌شان را فروخته‌اند و با این سپاه‌بازی‌ها حالا دیگر مستقیم از هواداران پول می‌گیرند و خرج می‌کنند. یک نگاه به خرج‌هایی که تا همین حالا دو تیم برای فصل جدید کرده‌اند، نشان از این دارد که چگونه پول مردم به هدر رفته و می‌رود، بدون اینکه کسی پاسخگو باشد.

فصل نقل و انتقالات که شروع می‌شود، با انبوهی از باشگاه‌های بدهکار با پنجره‌های بسته روبه‌رو می‌شویم، اما به صورت کاملاً جالبی هر سال همین باشگاه‌های بدهکار که ظاهراً به لحاظ قانونی نمی‌توانند در بازار نقل و انتقالات فعال باشند، حتی با پنجره‌های بسته به سبب محرومیت‌های بین‌المللی و داخلی از همه فعال تر و ولخرج‌ترند تا ثابت کنند وقتی پای بیت‌المال خوری در میان است، حتی قانون و آدم‌های هم مسئله را چندان جدی نمی‌گیرند. اینگونه می‌شود که رقم‌های چند صد میلیونی تا گاهان میلیاردی می‌شود و ارقام چند میلیاردی چند ده میلیارد تازه بماند که چه آپشن‌هایی را به بازیکنان هدیه می‌دهند و به کسی هم بر نمی‌خورد. این اتفاقات هر سال در فوتبال ایران تکرار می‌شود، به اسم اینکه فوتبال ایران حرفه‌ای است. در حالی که در عالی‌ترین سطح فوتبال جهان مسائل مالی چنان جدی گرفته می‌شود که اگر ذراتی شک و تردید در آنها وجود داشته باشد و شفاف نباشند، بدون تعارف و رودریاستی با متخلفان برخورد می‌شود. نمونه‌های زیادی را می‌توان مثال زد. هفته پیش بود که خبر رسید ساموئل اتوئو مهاجم نام‌آشنای

سابق پارسون به دلیل فرار مالیاتی به ۲۲ ماه زندان محکوم شده است. با طرح‌های شفاف‌سازی مالی باشگاه‌های بزرگی چون زمال مادردید و باینر مونیخ و پارسون که هر کدام حکایت خاص خودش را دارد. به طوری که تمام تیم‌هایی که مثال زدیم و بازیکنانی که می‌توان نام برد با رقم‌هایی بالا اداره می‌شوند و بازی می‌کنند، اما وقتی پای قانون وسط می‌آید کسی راه فرار ندارد. حالا در فوتبال ایران آیا سراغ دارید که باشگاهی به سبب شفاف نبودن مسائل مالی جریمه شده باشد؟ یا اینکه بازیکنان مالیات قرار دادهای چند ده میلیاردی خود را پرداخت کرده باشند؟ اینجا در فوتبال ایران فقط پول ریخت و پاش می‌شود و مردم با حسرت رقم‌هایی را جلوی نام بازیکنانی می‌بینند که حتی درصدی از آن هم ارزش ندارند. این روزها بازار نقل و انتقالات فوتبال کمتر از نرخ اجناس اساسی و روزمره مردم روی اعصاب و روان مردم نیست. این روزها فوتبالی‌ها همسج مفسدان اقتصادی دست در جیب مردم دارند. کافی است بازار نقل و انتقالات فوتبال را رصد کنید تا متوجه شوید چگونه فوتبال بیت‌المال خور پول مردم را بالا می‌کشد.

نظارت

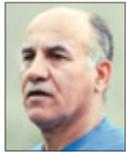
حلقه گمشده نقل و انتقالات فوتبال

یکی از بزرگ‌ترین معضلات فوتبال ایران که اتفاقات ناخوشایند بسیاری را رقم می‌زند، نداشتن نظارت بر عملکرد مدیران است؛ مدیرانی که به واسطه روابط بر مستند قدرت می‌نشینند و خوب می‌دانند که هر دسته گلی به آن بدهند آب از آب تکان نمی‌خورد. وقتی نظارت بر فوتبال بزرگ‌ترین حلقه گمشده این رشته است و کمتر مسئولی به آن توجه دارد، این در حالی است که اهمال در همین یک مورد می‌تواند فساد گسترده را بر نامر بزی کرده و عواقبی جبران‌ناپذیر به دنبال داشته باشد؛ عواقبی که بی‌هیچ شک و تردیدی هزینه آن را مردم خواهند داد نه مسیبان امر. اهمیت نظارت در آشفته بازار نقل و انتقالات که شاهد افسار گسیختگی بی‌منطق رقم قراردادهای و دست و دل بازی بی‌حد و حصر مدیران عامل باشگاه‌ها هستیم، به مراتب بیشتر از هر زمان دیگری است، چرا که ریا به ریا آنچه در این فصل خرج شده یا وعده داده می‌شود از جیب مردم و بیت‌المال است. ضمن اینکه نبود نظارت، به آشفتگی فصل مکاره نقل و انتقالات دامن زده و بر شدت هیجانات کاذب آن می‌افزاید. خصوصاً که هر ساله در این مقطع رقابت شدیدی بین سرخ‌پوش‌های تهرانی و تیم‌های صنعتی ایجاد می‌شود که باعث بالا رفتن رقم پیشنه‌های از سوی بازیکنان و مربیان شده و با دامن زدن بر دل‌هایی، اوضاع را بغرنج می‌کند. البته به‌عزم بسیاری در این میان برنده اصلی تیم‌های صنعتی هستند که از آذانه و بی‌هیچ نظارتی قراردادهای سنگین منعقد کرده و سهم به‌سزایی در افزایش قیمت هر ساله قرار دادهای دارند. مسئله‌ای که تماماً به بی‌توجهی روی عملکرد مدیران از سوی نهادهای بالادستی است. در واقع اگر نهادهای نظارتی قبل از شروع هر فصل نقل و انتقالات در دیدار با مدیران عامل باشگاه‌ها حجت را در خصوص قیمت‌ها با آنها تمام کنند و اجازه ثبت قراردادهای نامتعارف را ندهند، ناهنجاری‌های به وجود آمده طی سال‌های اخیر به زودی فروکش خواهد کرد، اما مسئله این است که به‌رغم تأکید مدیران ناکارآمد بر این رقابت ناسالم که افزایش نجومی قیمت‌ها را در پی دارد، کوچک‌ترین اقدامی برای مقابله انجام نمی‌شود و همین بی‌توجهی و نداشتن نظارت باعث بدتر شدن اوضاع شده و این جسارت را به خطایان می‌دهد تا با سرعت بیشتری به تاخت و تاز بپردازند. حال آنکه در فوتبال دنیا نیز شاهد جابه‌جایی ستاره‌های نامدار هستیم، قوانینی وجود دارد که اجازه نمی‌دهد باشگاه‌ها هر اندازه که می‌خواهند برای جلب رضایت بازیکنان و مربیان مورد نظر خود دست به جیب بزنند.

حاکمیت هرچ‌ومرچ بر فصل نقل و انتقالات

ارقامی که به عنوان دستمزدهای بازیکنان و مربیان اعلام و پرداخت می‌شود، قابل قبول نیست. اول فصل همه می‌گویند، پول نداریم ولی نمی‌دانیم از کجا پول می‌آورند. افرادی چنین دستمزدهای نجومی را می‌گیرند که از نظر کیفی سطح بالایی نیستند. شاید خیلی‌ها از مطرح شدن این صحبت‌ها ناراحت شوند، اما لیگ تازه به پایان رسیده و همه کیفیت مسابقات را دیدیم، نه تنها کیفیت افزایش پیدا کرده، بلکه کاهش هم داشته است. یک مربی تیش فصل پیش ناکام بوده یا یک بازیکن عملکرد ضعیفی داشته، ولی اسامیل پیشنه‌های نجومی در یافت می‌کنند. بازیکن فیکس ۲ میلیاردی که در یک فصل فقط سه گل زده برای فصل جدید ۸ میلیارد به یک باشگاه دیگر رفته است! هرچ‌ومرچ و بی‌سامانی در فصل نقل و انتقالات بیاد می‌کند. نظارتی روی ارقام، پرداخت‌ها، کیفیت و توانایی بازیکنان و مربیان نظارتی نیست. خیلی‌ها نقش دارند؛ دل‌لال‌ها، واسطه‌ها، برخی مربیان، عملکرد ضعیف مدیران و همچنین عدم نظارت از جمله فاکتورهایی است که در افزایش بی‌رویه رقم قراردادهای تأثیرگذار هستند. آنقدر آدم‌های مختلف در فوتبال دست دارند و تصمیم‌گیری می‌کنند که دیگر کسی به کیفیت مسابقات، بازیکنان و مربیان اهمیتی نمی‌دهد. بطوریکه عملکرد ضعیف پیشنه‌سازها برابری در یافت می‌کنند؟ این مسائل شک و شبه‌های زیادی ایجاد کرده است. دستمزدهای نجومی سودی به حال فوتبال ایران ندارد و فقط حجم بدهی‌ها بیشتر می‌شود. کیفیت بازی‌ها پایین می‌آید و توقعات بازیکنان بالا می‌رود. درست است شرایط فرق کرده، ولی کیفیت که نباید پایین بیاید خیلی‌ها می‌گویند نسل‌های قبلی به بازیکنان مسل جدید حسادت می‌کنند، اما حرف ما چیز دیگری است؛ حرف ما بی‌کیفیت شدن مسابقات و پایین آمدن سطح لیگ برتر است. بازیکنی که ساده‌ترین حرکت را هم بلد نیست، قرارداد چندین میلیاردی امضا می‌کند. این فقط حرف اهالی فوتبال نیست، بلکه مردم نیز نسبت به این بی‌حساب و کتاب بودن پرداخت‌ها انتقاد دارند. متأسفانه خلأ نظارت، قانون و مدیریت باعث شده تا کسی تاجایی که می‌تواند رقم قراردادهای افزایش دهد.

امیراهمیز قاسمی
کارشناس فوتبال

عدم همخوانی بین فوتبال و هزینه‌هایش

قطعاً این شرایط تا زمانی که فوتبال مان خصوصی نشود، ادامه خواهد داشت، چرا که مدیران ما درآمدی برای فوتبال ندارند که نگران خرج کردن آن باشند. آنها فقط مدیر هزینه هستند و آنقدر خرج می‌کنند که در زمان حضورشان به یک موفقیتی برسند و بعد هم با کوهی از بدهی می‌روند. این دور تسلسل سال‌هاست که ادامه دارد. به غیر از یکی دو باشگاه بقیه همه بدهکار هستند. مخالف در آمد خوب فوتبالیست‌ها نیستیم، اما بین فوتبال و هزینه‌هایش باید همخوانی وجود داشته باشد. متأسفانه هیچ واسطه‌ای برای پرداخت دستمزدها نداریم و رقم قراردادهای فوتبالیست‌های داخلی به تبعیت از معدود لژیونرها افزایش نجومی پیدا کرده است. برخی از بازیکنانی که در خارج از کشور بازی می‌کنند، بعد از شش ماه یا حداکثر یک‌سال قراردادشان لغو می‌شوند و برمی‌گردند. حتی آنها که در کشورهای عربی بازی کرده‌اند دیگر کیفیت سابق را ندارند. رقابت ناسالمی بین باشگاه‌ها وجود دارد و به جای آنکه در کنترل قیمت‌ها با هم همسو شوند، تلاش می‌کنند رکورد دستمزدها را بشکنند. هر مدیری که می‌آید بی‌حساب و کتاب خرج می‌کند و انبوهی از بدهی را به جای می‌گذارد. کنفدراسیون آسیا با تیم‌های بدهکار برخورد‌هایی را انجام می‌دهد، ولی در کشور خودمان به‌رغم داشتن بدهی‌های سنگین هیچ برخوردی با پرسپولیس و استقلال نمی‌شود. به همین خاطر به سایر تیم‌های بدهکار نیز خیلی سخت نمی‌گیرند. این مسئله باعث شده از ابتدای فصل تکلیف چهار پنج تیم با سرمایه‌گذاری سنگین با سایر تیم‌های کم هزینه مشخص باشد. بحث اصلی پول‌های بادآورده دولتی برای باشگاه‌هاست، در حالی که فیفا بر دولتی نبودن فوتبال تأکید دارد و متأسفانه در این مسئله نیز قانون را دور زدیم! آینده خوبی در انتظار فوتبال ایران نیست و هر سال ارقام اعلام شده سه تا چهار برابر می‌شود. بازیکنان حتی برای نمایش و بازار گرمی هم که شده، دستمزدهای خود را به یکدیگر اطلاع می‌دهند و طبیعتاً رقم بازیکنان بی‌کیفیت نیز افزایش چشمگیری دارد. ادامه این روند خطرناک است، اگر فوتبال ما درآمدا بود، اشکالی نداشت، ولی همه می‌دانیم که فوتبال ایران هیچ درآمدی ندارد.

رسول خیرکندی
کارشناس فوتبال

دستمزدهای نجومی ظلم به عامه مردم

خرج‌های بی‌رویه معلول یک علت اصلی است. باشگاه‌ها را به عنوان مراکز خدماتی می‌شناسیم و فیفا باشگاه‌ها را «بنگاه اقتصادی» معرفی کرده است. هر بنگاه اقتصادی بر مبنای درآمدزایی پایه‌گذاری می‌شود. برخی فوتبال ایران را با کشورهای دیگر مقایسه می‌کنند، در این صورت پولی که برای این رشته خرج می‌شود ناچیز است، اما اگر با دید حرفه‌ای به آن نگاه کنیم، می‌بینید فقط اسراف می‌شود. علت آن هم این است که در اروپا از فوتبال درآمدزایی هنگفت می‌کنند و مالیات می‌دهند و به همین خاطر دستمزدهای بالا به بازیکنان و مربیان شان می‌دهند و ارقام‌شان اصلاً با اینجا قابل مقایسه نیست، ولی فوتبال در ایران بنگاه اقتصادی نیست، در حقیقت قراردادها به صورت غیر مستقیم از جیب مردم پرداخت می‌شود. در این وضعیت اقتصادی کشور پرداخت دستمزدهای نجومی ظلم به عامه مردم است. برخی از بنگاه‌های صنعتی با اینکه خودشان مشکلات زیادی دارند، اما از جیب مردم در ورزش هزینه می‌کنند. معادن نیز برای همه مردم است، ولی آنها نیز پولشان را برای دستمزدهای فوتبالیست‌ها صرف می‌کنند. اگر فوتبال در بستر درست پیگیری شود هم کیفیتش بالا می‌رود و هم حساب و کتابش دقیق می‌شود. منتها فوتبال ما در بستر صحیح خود نیست در نتیجه مردم هم نسبت به هر نوع پرداختی حساسیت پیدا می‌کنند. مردم حق دارند، بگویند در این واقعه چرا میلیاردها تومان صرف فوتبال متوسط رو به پایین کشور می‌شود؟ این اعتراض به حق است. دولت‌ها به فکر اصلاح ساختار فوتبال نیستند و با این ساختار غلط پول‌های کلان پرداخت می‌شود. شرایط الان فوتبال ما شده شتر، گاو، پلنگ! سرخانی‌ها دولتی هستند، ولی کدام شرکت دولتی است که سقف مشخص بودجه ندارد؟ هر شرکتی، چه دولتی چه خصوصی برای بودجه تعیین می‌کند، ولی ما برای کدام باشگاه سقف بودجه تعیین کرده‌ایم؟ در عوض یک رقابت ناسالم در فوتبال راه افتاده و چند دل‌ال هستند که یک بازیکن را با ارقام مختلف از این باشگاه به آن باشگاه می‌برند. در صدی از همان رقم‌های نجومی به جیب دل‌لال‌ها و واسطه‌ها می‌رود.

کازم امینی
مدیرعامل سابق استقلال

درآمدی که خوابش را هم نمی‌دیدند

است که به اشکال مختلف می‌توان از آن بهره‌برداری کرد. هر چند که در ایران اوضاع کاملاً متفاوت است. البته در ایران هم گردش مالی فوتبال بسیار بالا و قابل توجه است، به طوری که دیگر نه فقط هیچ بازیکنی برای حضور در یک تیم دست به جیب نمی‌شود تا افتخار پوشیدن پیراهن آن تیم را از آن خود کند که برای هر دقیقه و ثانیه‌ای که بازی می‌کند یا حتی زمان‌هایی که بازی نمی‌کند، برای گرفتن پول چرتکه می‌اندازد. سال‌هاست که فوتبال در ایران به شکلی وارونه جای درآمدزایی، هزینه‌ساز است و درست برعکس تعریفی که از فوتبال در دنیا وجود دارد. خصوصاً بعد از اضافه شدن پرسوند حرفه‌ای به فوتبال که با گذشت ۲۱ دوره، لیگ همچنان آماتور است، اما نه در پول دادن! خیلی دور نیست زمانی که فوتبال تنها یک عشق بود، عشقی که این روزها تنها در صفرهای به صف شده در قراردادهای منتهی می‌شود و بس. البته فوتبال باید برای بازیکنان و مربیان درآمدزایی باشد، وقتی شغل اصلی آنها به حساب می‌آید. اما رشد غیرمنطقی اعداد و ارقامی که طی سال‌های اخیر به درخواست بازیکنان و مربیان در قراردادهای مختلف درج می‌شود، هیچ‌گونه توجیهی ندارد. چند سالی است که رقابت‌های غیراصولی و مدیریت نام‌آکار باشگاه‌های فوتبال ایران با دل دادن به دل دل‌لال‌ها و بازیکنان و مربیان زیاد خواهد کار را به جایی رسانده‌اند که امروز شاهد ثبت رقم‌های چند ۱۰ میلیاردی در قراردادهای بازیکنان درجه چندم هستیم! ارقامی که حتی برای ستاره‌های فوتبال ایران هم منطقی نیست چه رسد به بازیکنان و مربیان که هیچ بازده فنی و کارنامه قابل قبولی نیز ندارند و حضورشان برای از دوش تیم بر نمی‌دارد، اما به واسطه بی‌حد و بی‌بکر بودن فوتبال بی‌قانون ایران، چند سالی است که در آمدهای نجومی به جیب زده و قراردادهای احمقانه دارند که شاید تا همین چند سال قبل در خواب هم نمی‌دیدند. ارقامی که تا همین چند سال قبل چند صد میلیون شدن آن همه را متعجب کرده بود و حالا به سرعت برق و باد چند ده میلیارد را هم پشت‌سر گذاشته است.

دنیا حیدری

هنوز هم پدران ما به یاد دارند، روزهایی را که فوتبال تنها یک ورزش بود نه منبع درآمد. روزهایی که حرف اول را تعصب به تیم و پیراهن می‌زد و شاد کردن هوادارانی که در گرمای و سرما پای ثابت ورزشگاه‌ها بودند، اما تغییرات زندگی فوتبال را هم تحت تأثیر خود قرار داد، به طوری که حالا سال‌هاست فوتبال دیگر تنها یک ورزش نیست و به یک صنعت تبدیل شده است. آن هم صنعتی پولساز که گردش مالی بالای دارد که دیگر تنها به آن ۹۰ دقیقه بازی درون مستطیل سبز محدود نمی‌شود و صنعت‌هایی چون مد، سینما و تلویزیون، نساجی و... را نیز تحت تأثیر قرار داده است. در واقع فوتبال علاوه بر یک ورزش هیجان‌انگیز با هوادارانی بسیار، منبع درآمدی قابل توجه

من درآوردی ترین قوانین فوتبالی

لیگ قهرمانان نیز با ۲۰ درصد افزایش می‌توانستند تا سقف ۱۸ میلیارد تومان خرج کنند. در تابستان سال ۹۹ و در اوج کرونا سازمان لیگ با همکاری فدراسیون فوتبال از ورود بازیکنان و مربیان خارجی جدید به فوتبال ایران جلوگیری کرد. طبق قانون مصوب تیم‌ها تنها اجازه داشتند با بازیکنان و مربیان غیرایرانی خود تا پایان قرارداد همکاری کنند و هیچ چارجی جدیدی حق اضافه شدن به تیم‌های لیگ برتری را نداشت. نکته اینجاست عمر این قانون نیز فقط یک فصل بود و اینکه چرا قوانین من درآوردی در فوتبال ما تنها یک‌سال و شاید هم کمتر دوام آورد و می‌آورد، ابهامی است که مسئولان فدراسیون و سازمان لیگ هرگز در جهت رفع آن تلاشی نکرده‌اند.

شیوانوروی

در ابتدای دهه ۹۰ کمیته آموزش فدراسیون وقت به این فکر افتاد که با منع حضور مربیان بالای ۶۵ سال مثلاً راه را برای حضور مربیان نسل‌های بعدی باز کند. از این دست قوانین در لیگ برتر به وفور یافت می‌شود. پس از آن نوبت به بحث تعیین سقف قرارداد برای باشگاه‌ها شد. سازمان لیگ برای جلوگیری از افزایش بی‌رویه دستمزدها به باشگاه‌ها اعلام کرد، نمی‌توانند بازیکنی با قرار داد بیش از ۳۵۰ میلیون تومان بگیرند. به این قانون نیز اعتراضات زیادی شد، ولی در هر صورت به مدت یک فصل به اجرا درآمد تا مشخص شود سقف قرارداد نیز راهکار مناسبی نیست. مدیران باشگاه‌ها در آن زمان با همکاری بسیاری از بازیکنان و مربیان برای جبران این مسئله آپشن‌های زیادی به قرار دادهای اضافه کردند؛ آپشن‌هایی که بسیاری از آنها در قراردادهای ذکر نمی‌شد و بعضاً به جای پول نقد پای نقل و انتقال ماشین، زمین و خیلی چیزهای دیگر وسط آمد. در لیگ هشتم همه نگاه‌ها به دروازه‌بان‌ها بود. آقایان یک‌شبه به این نتیجه رسیدند در حق گلرهای وطنی جفا شده و می‌شود به همین خاطر قانون منع استفاده از دروازه‌بان خارجی را اعمال کنند. یادمان نرفته که اجرایی شدن این قانون من درآوردی بطور باعث چند برابر شدن دروازه‌بان‌های مطرح آن زمان شد. گلرهای اسمی تا دلشان خواست برای باشگاه‌های برتر قرارداد ناز کردند و رقم را بالا بردند. منتها در فصل نهم قانون فوق به اجرا در نیامد. در تابستان ۱۳۹۳ نیز باشگاه‌ها موظف به رعایت سقف بودجه شدند. سازمان لیگ به خیال خود برای آنکه از افزایش بدهی‌ها جلوگیری و بخشی از قوانین مورد تأکید کنفدراسیون آسیا را اجرا کرده باشد، برای باشگاه‌های لیگ برتری سقف هزینه تعیین کرد. بر این اساس تیم‌ها اجازه داشتند تا سقف ۱۵ میلیارد تومان صرف عقد قراردادها، هزینه اسکان، سفرهای داخلی و اجاره هتل کنند. از طرفی تیم‌های حاضر در